



REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 23. septembar 2024. godine
Br. Ref.: RK 2527/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI75/24

Podnosilac

Mufail Halili

Ocena ustavnosti
presude Vrhovnog suda Republike Kosovo
Api. br. 10/2011 od 15. marta 2012. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sutkinja
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sutkinja
Nexhmi Rexhepi, sudija
Enver Peci, sudija i
Jeton Bytyqi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Mufail Halili (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa prebivalištem u Uroševcu, koga zastupa Islam Krasniqi, Agencija za besplatnu pravnu pomoć.
2. Podnosilac zahteva se nalazi na izdržavanju kazne u Pritvorskom centru u Prištini.

Osporena odluka

3. Podnosilac zahteva osporava ustavnost presude [Api. br. 10/2011] Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 15. marta 2012. godine, u vezi sa presudom [Ap. br. 245/2015] Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 9. septembra 2011. godine i presudom [P. br. 64/2009] Okružnog suda u Prizrenu (u daljem tekstu: Okružni sud) od 5. maja 2010. godine.
4. Podnosilac zahteva je osporenu odluku primio 23. marta 2012. godine.

Predmetna stvar

5. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporene presude Vrhovnog suda, kojom su podnosiocu zahteva navodno povređena njegova prava zagarantovana članom 3. [Jednakost pred zakonom] i 24. [Jednakost pred zakonom] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 1. [Obaveza poštovanja ljudskih prava], 5. [Pravo na slobodu i sigurnost], 6. (Pravo na pravično suđenje), 14. [Zabrana diskriminacije], 17. [Zabrana zloupotrebe prava], kao i Protokolom br. 7 Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 25. [Podnošenje zahteva i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

7. Dana 27. marta 2024. godine, podnosilac je podneo svoj zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
8. Dana 3. aprila 2024. godine, predsednica Suda, Gresa Caka-Nimani, imenovala je sudiju Radomira Labana za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Jeton Bytyqi (članovi).
9. Dana 26. aprila 2024. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva.
10. Dana 26. aprila 2024. godine, Sud je obavestio Osnovni sud u Prizrenu o registraciji zahteva i tražio od njega informacije o datumu kada je podnosilac zahteva primio osporenu presudu.

11. Dana 26. aprila 2024. godine, Sud je obavestio Vrhovni sud o registraciji zahteva i poslao mu njegovu kopiju u skladu sa Zakonom.
12. Dana 14. maja 2024. godine, Osnovni sud je dostavio Sudu traženu povratnicu.
13. Dana 27. maja 2024. godine, podnosilac zahteva je dostavio Sudu jedan dodatni dokument.
14. Dana 4. septembra 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica u slučaju

15. Dana 11. marta 2009. godine, Okružno tužilaštvo u Prizrenu podiglo je optužnicu [PP. br. 301/08] protiv podnosioca zahteva zbog izvršenja krivičnih dela teško ubistvo L.H., H.S., iz člana 147. stav 1. podstav 5 i krivičnog dela teško ubistvo T.H., iz člana 147. stav 1. podstav 5. u vezi sa članom 20; kao i krivičnog dela neovlašćeno vlasništvo, kontrola, posedovanje ili upotreba oružja iz člana 328. stav 2. Privremenog krivičnog zakona Kosova (u daljem tekstu: Krivični zakon).
16. Dana 5. maja 2010. godine, Okružni sud je presudom [P. br. 64/2009] oglasio podnosioca zahteva krivim za krivično delo teško ubistvo L.H. i H.S. iz člana 147. stav 1. podstav 5. i krivično delo teško ubistvo T.H. iz člana 147. stav 1. podstav 5. u vezi sa članom 20. [Pokušaj]; kao i krivično delo neovlašćeno vlasništvo, kontrola, posedovanje ili upotreba oružja iz člana 328. stav 2. Krivičnog zakona i izrekao mu kaznu zatvora u trajanju od 30 godine. Pored toga, Osnovni sud je izrekao podnosiocu zahteva i dopunsku kaznu koja je obuhvatala oduzimanje vatrenog oružja, kao sredstva kojim su izvršena krivična dela. Takođe, optuženi je obavezan da nastavi pritvor do pravosnažnosti presude, a takođe obavezan je da plati sve troškove postupka, po obračunu suda i iznos od 2.000 evra na ime sudskog paušala, u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja. S druge strane, oštećeni Sh.D., T.H. i I.S. su radi ostvarivanja imovinskopravnog zahteva upućeni na redovnu parnicu.
17. Protiv gore navedene presude, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Vrhovnom sudu zbog bitnih povreda odredaba Zakonika o krivičnom postupku, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede krivičnog zakona i odluke o kazni. Njegova odbrana je predložila da se optuženi oglasi krivim za krivično delo ubistvo iz člana 146, ubistvo u stanju duševne poremećenosti iz člana 148. KZK-a, ubistvo u pokušaju u stanju duševne poremećenosti iz člana 148. u vezi sa članom 20; kao i krivično delo neovlašćeno posedovanje oružja iz člana 328. stav 2. Krivičnog zakona. Branilac podnosioca zahteva je tražio da se odluka o kazni preinači, na taj način što će se optuženom izreći blaža kazna ili da se presuda ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.
18. Punomoćnici oštećenih strana, T.H., Sh.D. i I.S., izjavili su žalbe zbog odluke o krivičnoj sankciji i predložili da se prvostepena presuda preinači i optuženom izrekne oštrija kazna.
19. Takođe, okružni javni tužilac u Prizrenu je izjavio žalbu zbog odluke o kazni i predložio da se prvostepena presuda preinači u odnosu na odluku o kazni, na taj način što će optuženom biti izrečena veća kazna.
20. Dana 9. septembra 2011. godine, Vrhovni sud je presudom [Ap. br. 245/2010] odbio izjavljene žalbe i potvrdio presudu Osnovnog suda od 5. maja 2010. godine, sa obrazloženjem da je Okružni sud pravilno ocenio sve okolnosti koje utiču na vrstu i

visinu kazne, uzevši u obzir olakšavajuće i otežavajuće okolnosti. Razmatrajući sve ove okolnosti, Vrhovni sud je utvrdio da je kazna koja je izrečena optuženom u skladu sa intenzitetom društvene opasnosti izvršenog krivičnog dela i stepenom krivične odgovornosti optuženog kao izvršioca krivičnog dela.

21. Protiv gore navedene presude, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Vrhovnom sudu zbog povrede odredaba krivičnog postupka i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, sa predlogom da se ožalbena presuda ukine i predmet vrati međunarodnim sudijama na ponovno odlučivanje.
22. Okružni javni tužilac u Prizrenu je izjavio žalbu zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka i odluke o kazni, sa predlogom da se ožalbena presuda preinači i optuženom izrekne oštrija kazna.
23. Punomoćnici oštećenih strana, T.H., Sh.D. i I.S., izjavili su žalbe zbog odluke o krivičnoj sankciji u kojima su predložili da se prvostepena presuda preinači i optuženom izrekne teža kazna.
24. Dana 15. marta 2012. godine, Vrhovni sud je presudom [Api. br. 10/2011] usvojio žalbu javnog tužioca i žalbe punomoćnika oštećenih strana, i kao rezultat toga preinačio odluku o kazni, osudivši podnosioca zahteva za krivično delo za koje je oglašen krivim na dugotrajnu kaznu zatvora u trajanju od 40 godina, u koju mu se uračunava i vreme provedeno u pritvoru od decembra 2008. godine pa nadalje. S druge strane, žalbe optuženog i njegovog branioca su odbijene kao neosnovane.
25. Vrhovni sud je pozivajući se na činjenično stanje, smatrao pravilnim i utemeljenim zaključke kako prvostepenog, tako i drugostepenog suda. Prema tom sudu, u inkriminiranim radnjama podnosioca zahteva stiču se sva obeležja krivičnog dela teškog ubistva, predviđenog članom 147. stav 1. tačka 11. KZK-a i krivičnog dela neovlašćeno vlasništvo, kontrola, posedovanje ili upotreba oružja, predviđenog članom 328. stav 2. KZK-a. Dakle, ispostavlja se da su pravilno primenjene i odredbe Krivičnog zakonika. Iz ovoga proizilazi da nije došlo do povrede krivičnog zakona na štetu optuženog.

Navodi podnosioca zahteva

26. Podnosilac zahteva tvrdi da je presuda [Api. br. 10/2011] Vrhovnog suda od 15. marta 2012. godine, doneta uz povredu njegovih osnovnih prava i sloboda zagarantovanih članom 3. [Jednakost pred zakonom] i 24. [Jednakost pred zakonom] Ustava u vezi sa članom 1. [Obaveza poštovanja ljudskih prava], 5. [Pravo na slobodu i sigurnost], 6. (Pravo na pravično suđenje), 14. [Zabrana diskriminacije], 17. [Zabrana zloupotrebe prava], kao i Protokolom br. 7 EKLJP-a.
27. Podnosilac zahteva, u suštini, tvrdi da mu je Vrhovni sud svojim odlučivanjem u suprotnosti sa gore navedenim članovima Ustava i EKLJP-a, pooštrio kaznu sa 30 na 40 godina.
28. Podnosilac zahteva navodi, *“Gde su svi građani jednaki pred zakonom, a u ovom slučaju je osuđeni diskriminisan, time što mu je kazna sa 30 godina povećana na 40 godina. Ustav Republike Kosovo proklamuje i garantuje načelo uspostavljanja države građana koji su jednaki pred zakonom”*.
29. Podnosilac zahteva navodi, *“U ovom postupku, Sud nije mogao da obezbedi zaštitu ljudskih prava, prema međunarodnim standardima, tačnije prema EKLJP-u i praksi ESLJP-a”*.

30. Podnosilac zahteva u svojim navodima kaže, "Nije bilo mogućnosti da se ovaj zahtev podnese u roku zbog činjeničnih okolnosti, pošto okrivljeni nije imao zastupnika, niti članove porodice koji bi obavili usluge jer je imao dvoje dece u SOS selu".

Ocena prihvatljivosti zahteva

31. Sud najpre razmatra da li su ispunjeni uslovi prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovnikom.
32. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, kojima je utvrđeno:

"1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

33. U nastavku, Sud, takođe, razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su propisani Zakonom. S tim u vezi, Sud se poziva na član 47. [Individualni zahtevi], član 48. [Tačnost podneska] i član 49. [Rokovi] Zakona, kojima je utvrđeno:

Član 47.
[Individualni zahtevi]

"1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva".

Član 48.
[Tačnost podneska]

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori".

Član 49.
[Rokovi]

"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...".

34. Sud se dalje poziva i na pravilo 29. [Računanje vremenskih rokova] i pravilo 34. [Kriterijumi prihvatljivosti] Poslovnika, koja glase:

Pravilo 29.
[Računanje vremenskih rokova]

(1) Vremenski rok koji je određen u Ustavu, Zakonu i Poslovniku, računa se na sledeći način:

[...]

(d) kada je rok izražen u mesecima, isti se završava istekom istog kalendarskog dana u mesecu kao i dan kada se desio događaj ili radnja za koju treba izračunati rok;

[...]

(g) izuzetno, ako rok ističe u subotu, nedelju ili na službeni praznik, on se produžava do kraja prvog radnog dana koji sledi.

Pravilo 34.
[Kriterijumi prihvatljivosti]

(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

(c) ako je zahtev podnet u roku od četiri (4) meseca od dana kada je odluka po poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva.

35. Što se tiče ispunjenosti ovih uslova, Sud najpre naglašava da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koja osporava akt javnog organa, odnosno presudu [Api. br. 10/2011] Vrhovnog suda od 15. marta 2012. godine.
36. Međutim, na osnovu člana 49. (Rokovi) Zakona, Sud u nastavku mora da oceni da li je konkretan zahtev podnet u zakonskom roku od četiri (4) meseca koji je propisan članom 49. Zakona i pravilom 34 (1) (c) Poslovnika.
37. S tim u vezi, Sud podseća da je pravilo o roku od četiri meseca autonomno i da se mora razumeti i primeniti na osnovu činjenica svakog slučaja pojedinačno kako bi se obezbedilo delotvorno ostvarivanje prava na podnošenje zahteva pred Sudom. Sud naglašava da svrha zakonskog roga od četiri (4) meseca, propisanog članom 49. Zakona i pravilom 34 (1) (c) Poslovnika, služi pravnoj sigurnosti i obezbeđuje da se slučajevi koji pokreću ustavna pitanja tretiraju u razumnom roku, kao i sprečava da se vlasti i druga pogođena lica drže u stanju neizvesnosti tokom dužeg perioda (vidi, između ostalog, slučajeve Suda [KI61/23](#), podnosilac *Hedie Bylykbashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 25. maja 2023. godine, stav 33; [KI24/23](#), podnosilac *Sami Nuredini*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2023. godine, stav 21; i predmet ESLJP-a [Lekić protiv Slovenije](#), predstavke br. 10865/09, 45886/07 i 32431/08, presuda od 11. decembra 2018. godine, stav 64). Ovo pravilo takođe daje vremena potencijalnom podnosiocu da razmotri da li želi da podnese zahtev Sudu i, ako želi, da odluči o konkretnim argumentima koje treba da iznese, kao i o toku činjenica jer protekom vremena razmatranje pitanja koja je izneo podnosilac zahteva postaje teško (vidi, slučaj Suda [KI115/20](#), podnosilac *Muharrem Rama*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. novembra 2021. godine, stavovi 55 i 56; i predmet ESLJP-a [Sabri Güneş protiv Turske](#), predstavka br. 27396/06, presuda od 29. juna 2012. godine, stavovi 52 i 55).
38. Rok od četiri (4) meseca počinje da teče od dana poslednje odluke u okviru postupka iscrpljivanja pravnih sredstava (vidi, slučaj Suda [KI59/18](#), podnosilac *Strahinja Spasić*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. marta 2019. godine, stav 51; i predmet ESLJP-a

Chapman protiv Belgije, predstavka br. 39619/06, odluka od 5. marta 2013. godine, stav 34).

39. U tom smislu, Sud ističe da kada se podnosiocu prizna pravo da primi otpравak konačne odluke redovnih sudova, na osnovu svrhe i namene člana 49. (Rokovi) Zakona, rok od 4 (četiri) meseca počinje da teče od dana prijema otpравka odluke (vidi, slučaj Suda KI144/22, podnositeljka *Sebahate Dervishi*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. novembra 2022. godine, stav 52; i vidi predmet ESLJP-a Worm protiv Austrije, predstavka br. 83/1996/702/894, presuda od 29. avgusta 1997. godine, stav 33).
40. Ovaj kriterijum je utvrđen i tačkom (c) stava (1) pravila 34. (Kriterijumi prihvatljivosti) Poslovnika, kojom je utvrđeno da se zahtev podnosi u roku od četiri (4) meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva.
41. U ovom kontekstu, u okolnostima konkretnog slučaja, Sud podseća da podnosilac zahteva osporava presudu [Api. br. 10/2011] Vrhovnog suda od 15. marta 2012. godine. Povratnica koju je Osnovni sud dostavio Sudu, potvrđuje da je podnosilac zahteva osporenu odluku primio 26. marta 2012. godine. Podnosilac je dostavio svoj zahtev Sudu dana 27. marta 2024. godine, posle više od četiri (4) meseca od dana prijema osporenog akta.
42. U zaključku, iz napred izloženih razloga, Sud utvrđuje da zahtev nije podnet u zakonskom roku koji je određen članom 49. Zakona i pravilom 34 (1) (c) Poslovnika i kao rezultat toga, Sud ne može da razmotri meritum slučaja, odnosno da li su osporenim presudom povređena ustavna prava podnosioca zahteva.

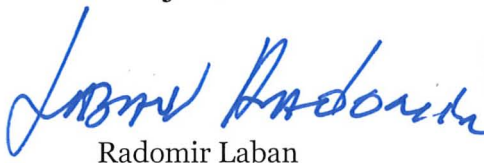
IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa stavom 7 člana 113. Ustava, članom 49. Zakona i pravilom 34 (1) (c) Poslovnika, dana 4. septembra 2024. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa stavom 4 člana 20. Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo, u skladu sa stavom 5. člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac



Radomir Laban



Predsednica Ustavnog suda



Gresa Caka-Nimani